

UJEDINJENE
NACIJE

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

MICT/19

2 November 2017

Original: engleski

KONFERENCIJSKE I JEZIČKE USLUGE

**SMJERNICE ZA UPUĆIVANJE ZAHTJEVA ZA USLUGE USMENOG
PREVOĐENJA I RAD S USMENIM PREVODIOCIMA**

1.	UVOD	1
2.	DEFINICIJE	1
3.	POSTUPAK UPUĆIVANJA ZAHTJEVA ZA USLUGE USMENOG PREVOĐENJA	1
3.1	Pretrasi u sudnici sa simultanim prevođenjem na engleski, francuski i jezik optuženog ili osuđenog	1
3.2	Pretrasi u sudnici sa simultanim prevođenjem na bilo koji drugi jezik ili jezike	1
3.3	Drugi sastanci na kojima je potrebno usmeno prevođenje	2
4.	RAD SA SIMULTANIM PREVODIOCIMA	2
4.1	Zahtjevi u pogledu pripreme	3
4.2	Korištenje pisanog, audio ili video materijala tokom sastanaka na kojima je potrebno simultano prevođenje	3
4.3	Povjerljivost	4
4.4	Provjera tačnosti usmenog prevođenja tokom pretresa u sudnici	4
4.5	Smjernice za usmene prevodioce	4
4.6	Smjernice za govornike.....	5

1. UVOD

U skladu s obavezom Sekretarijata da obezbijedi usluge usmenog prevođenja u skladu sa Statutom, Pravilnikom i drugim relevantnim dokumentima Mehanizma, ovim dokumentom se utvrđuju Smjernice za upućivanje zahtjeva za usluge usmenog prevođenja i rad s usmenim prevodiocima. Cilj ovih Smjernica jeste da omoguće korisnicima usluga usmenog prevođenja da te usluge iskoriste maksimalno, a usmenim prevodiocima da svoje zadatke obave efikasno.

2. DEFINICIJE

U ovim Smjernicama, osim ako kontekst ne iziskuje drugačije, sljedeći izrazi imaju značenje utvrđeno pravilom 2 Pravilnika, te znače sljedeće:

b/h/s:	bosanski/hrvatski/srpski jezik;
Vijeće:	Pretno i/ili Žalbeno vijeće Mehanizma ili sudija pojedinac, u skladu s članom 12 Statuta;
Sekretar predmeta:	Predstavnik Sekretarijata u sudnici čiji je zadatak da pomogne Vijeću u cjelokupnom postupku u sudnici;
CSSS:	Odsjek Mehanizma za podršku rada sudnica;
<i>e-court</i> :	Elektronski sistem vođenja suđenja;
LSS:	Jezička služba Mehanizma; i
<i>Tribunet</i> :	Internet stranica Mehanizma.

3. POSTUPAK UPUĆIVANJA ZAHTJEVA ZA USLUGE USMENOG PREVOĐENJA

3.1 Pretresi u sudnici sa simultanim prevođenjem na engleski, francuski i jezik optuženog ili osuđenog

Simultano prevođenje na engleski, francuski i (gdje je to primjenjivo) b/h/s ili kinjaruandanski jezik mora biti dostupno za sve pretrese u sudnici navedene u kalendaru suđenja i biće obezbijedeno na zahtjev Vijeća.

3.2 Pretresi u sudnici sa simultanim prevođenjem na bilo koji drugi jezik ili jezike

Ako je predviđeno pristupanje svjedoka koji ne govori nijedan od navedena četiri jezika, usmeno prevođenje sa jezika ili na jezik dotičnog svjedoka biće obezbijedeno na zahtjev. Strana koja poziva svjedoka mora što prije nakon što se utvrdi datum pretresa, putem sekretara određenog za taj predmet, podnijeti LSS-u zahtjev za usmeno

prevođenje s nekog drugog jezika ili na neki drugi jezik. Šef LSS-a ima diskreciono ovlaštenje da odbije zahtjeve podnesene manje od deset radnih dana prije pretresa. Može biti potrebno znatno više vremena, zavisno od jezika i mogućnosti Mehanizma da kontaktira nezavisnog usmenog prevodioca i obezbijedi njegovo putovanje u sjedište Mehanizma. Shodno tome, u takvim slučajevima ne može se garantovati obezbjeđenje usluga usmenog prevođenja.

Formular zahtjeva za usluge usmenog prevođenja može se naći na *Tribunetu* Mehanizma i elektronskom poštom proslijediti LSS-u. U zahtjevu mora jasno biti navedeno sljedeće:

- broj predmeta za koji se traži usmeno prevođenje;
- jezik sa kojeg ili na koji se traži usmeno prevođenje; i
- datum(i) za koji se traži usmeno prevođenje.

Branioци, ako rade na daljinu, trebaju podnijeti zahtjev za usluge usmenog prevođenja tako što će kontaktirati CSSS.

3.3 Drugi sastanci na kojima je potrebno usmeno prevođenje

3.3.1. Za sve druge sastanke (odnosno, one koji nisu na sudskom kalendaru) na kojima je potrebno usmeno prevođenje, zahtjev za usmeno prevođenje mora se podnijeti LSS-u što prije, i to: (i) najkasnije dva dana prije sastanka ukoliko se usmeno prevođenje traži za engleski, francuski, b/h/s ili kinjaruandanski jezik; ili (ii) najkasnije dvije sedmice prije sastanka ako se usmeno prevođenje traži za neki drugi jezik. U formularu zahtjeva za usmeno prevođenje mora se jasno navesti sljedeće:

- naziv strane/sluzbe koja je podnosilac zahtjeva;
- vrsta sastanka za koji se traži usmeno prevođenje (na primjer, vijećanje sudija, sastanci predsjednika/tužioca/sekretara);
- jezici koji su potrebni (s kog jezika i na koji jezik);
- datum, vrijeme i trajanje sastanka;
- mjesto sastanka; i
- sve druge informacije za koje se procijeni da su korisne za potrebe usmenog prevođenja (na primer, tema sastanka, imena učesnika).

3.3.2. LSS mora biti što prije obavješten u slučaju otkazivanja sastanka ili odustajanja od zahtjeva za usmeno prevođenje kako bi se smanjili eventualni troškovi koji proističu iz promjene ugovornih uslova za usmene prevodioce koji su angažovani kao vanjski saradnici.¹

4. RAD SA SIMULTANIM PREVODIOCIMA

¹ Ugovori usmenih prevodilaca koji su angažovani kao vanjski saradnici potvrđuju se najmanje jednu sedmicu prije početka njihovog angažovanja, poslije čega Mehanizam snosi finansijsku odgovornost u slučaju promjena ili otkazivanja ugovorenih usluga.

Svrha simultanog prevođenja jeste da se omogući trenutna komunikacija između govornika različitih jezika prenošenjem, što je moguće vjernije, značenja i poruke originala, ali ne obavezno i doslovnih izraza u njemu. Simultano prevođenje je, po svojoj prirodi, približno prevođenje koje je moguće zahvaljujući tome što se vrši “strateško” izostavljanje, predviđanje, parafraziranje, itd. Shodno tome, u usmenom prevođenju nije moguće postići isti stepen preciznosti i potpunosti kao u pismenom prevođenju.²

4.1 Zahtjevi u pogledu pripreme

Kvalitet usmenog prevođenja direktno je povezan s relevantnom pripremom usmenih prevodilaca. Usmeni prevodioci moraju biti dobro pripremljeni i unaprijed dobiti pristup materijalu koji će im omogućiti da se upoznaju s temom sastanka/pretrisa i da se u skladu s tim pripreme. Usmeni prevodioci i administrativno osoblje LSS-a moraju imati pristup (jedinstvenoj) sudskoj bazi podataka, sistemu *e-court* i svim drugim relevantnim bazama podataka koje Mehanizam održava u tu svrhu. Spisak dokaznih predmeta koji će biti predloženi putem svakog svjedoka koji pristupi sudu treba da bude poslat LSS-u 48 sati prije zakazanog svjedočenja.

4.2 Korištenje pisanog, audio ili video materijala tokom sastanaka na kojima je potrebno simultano prevođenje

4.2.1. Simultano prevođenje je prevashodno u službi usmene komunikacije. Ako se čita pisani tekst, bez obzira na brzinu čitanja, to otežava simultano prevođenje. Tekstovi (kao što su govori, bilješke govornika ili pitanja) koji će biti naglas pročitani moraju biti što prije dostavljeni LSS-u. Čak i verzije teksta koje nisu konačne ili su rukom pisane korisne su kako bi se obezbijedilo tačno i pouzdano usmeno prevođenje. Tekstove koji se dostave usmenim prevodiocima koristiće isključivo oni i neće biti objelodanjeni osobama koje ne učestvuju u usmenom prevođenju. Treba napomenuti da usmeni prevodioci uvijek provjeravaju i upoređuju tekst s izgovorenim, a kada govornik odstupa od teksta, oni prate govornika, a ne tekst.

4.2.2. Sažetak presude ili bilo kog drugog teksta pripremljenog za javno saopštavanje u sudnici mora biti dostavljen LSS-u najmanje 24 sata unaprijed kako bi mogao da se pismeno prevede prije saopštavanja.

4.2.3. Ako postoji pismeni prijevod dokumenta koji će biti pročitao tokom sastanka/pretrisa, taj pismeni prijevod mora biti dostupan usmenim prevodiocima bilo u štampanoj verziji, bilo objavljuvanjem i originala i prijevoda u sistemu *e-court*. Ako usmeni prevodilac uoči grešku u pismenom prijevodu dokumenta koji prevodi, učesnicima sastanka će na to skrenuti pažnju.

4.2.4. Ako se tokom sastanka/pretrisa pušta audio ili video-snimak, usmenim prevodiocima mora biti dostavljen transkript snimka na jeziku originala i prijevod transkripta na jezik za koji je potrebno usmeno prevođenje. Izuzetno, ako takav pismeni prijevod ne postoji, od usmenih prevodilaca se može zatražiti da obezbijede usmeni

² Simultani prevodilac za sat vremena obradi otprilike 15 puta više riječi od pismenog prevodioca.

prijevod na osnovu transkripta i audio-snimka na jeziku originala. Ako usmeni prevodioci procijene da ne mogu da obezbijede pouzdan usmeni prijevod u tim okolnostima, dužnost im je da o tome obavijeste učesnike.

4.3 Povjerljivost

Etički kodeks za usmene i pismene prevodioce angažovane od strane Mehanizma za međunarodne krivične sudove obavezuje usmene prevodioce da sve što čuju ili pročitaju u okviru svojih profesionalnih dužnosti zadrže u najstrožoj tajnosti. Oni će sve dokumente tretirati u skladu s njihovim statusom povjerljivosti (kao povjerljive, javne, itd.) i vratiće ih vlasniku ili ih uništiti na njegov zahtjev.

4.4 Provjera tačnosti usmenog prevođenja tokom pretresa u sudnici

4.4.1. Pretresi se snimaju i sudski stenografi izrađuju transkript na engleskom i francuskom jeziku. Eventualna provjera tačnosti usmenog prijevoda obezbjeđenog na pretresu u sudnici vrši se na osnovu originalnog audio-snimka. Za potrebe simultanog prevođenja, ne smatra se da je svako odstupanje od originala netačnost koja iziskuje ispravku. Samo ona odstupanja od originala koja suštinski mijenjaju značenje originala smatraju se greškama koje iziskuju ispravku u transkriptu.

4.4.2. Postoji nekoliko načina da se isprave greške u usmenom prijevodu:

- ispravka od strane samih usmenih prevodilaca u sudnici (zavisno od vremenskog ograničenja);
- ako strane u sudnici smatraju da je došlo do greške ili propusta u usmenom prevođenju koji mogu imati znatan uticaj na postupak, one se pozivaju da odmah reaguju. Najbolje je da bez odgađanja razjasne takve eventualne kontroverzne usmene prijevode dok su svjedok i sve strane u postupku još prisutni; i
- *post facto*: ako strana koja je podnosilac zahtjeva smatra da je greška u usmenom prijevodu toliko ozbiljna da mijenja značenje originala i suštinski utiče na postupak, ona će poslati zahtjev za provjeru tačnosti usmenog prijevoda LSS-u putem sekretara koji je određen za taj predmet. Prema potrebi, LSS će izdati *corrigendum* u vidu memoranduma i poslati ga sekretaru predmeta. Sekretar predmeta će taj memorandum zavesti u spis predmeta, a službenik Sekretarijata će u skladu s tim unijeti ispravku u službeni transkript.

4.5 Smjernice za usmene prevodioce

U interesu tačnosti, usmeni prevodioci mogu intervenisati u svakom trenutku tokom postupka u sudnici ili sastanka i zatražiti od govornika da govori glasnije ili sporije ili da ponovi ono što je rekao.

4.6 Smjernice za govornike

4.6.1. Da bi se maksimalno iskoristile usluge usmenog prevođenja i obezbijedilo da se njihove riječi vjerno prenesu na ciljni jezik, govornici treba da se pridržavaju osnovnih pravila navedenih u ovom odjeljku.

4.6.2. Prije pretresa/sastanka:

- dostaviti usmenim prevodiocima/LSS-u dostupni pripremni materijal, kao što su izvještaji svjedoka i/ili sažeci, dnevni red sastanka, spisak učesnika, spisak potencijalno problematične terminologije, itd.; i
- obavijestiti usmene prevodioce/LSS o bilo kakvoj neuobičajenoj ili specifičnoj situaciji koja može imati uticaja na usmeno prevođenje, kao što su fizičko ili duševno stanje nekog svjedoka koje može uticati na njegovu sposobnost izražavanja, značajne promjene najavljenog programa, korištenje prezentacija *PowerPoint*, itd.

4.6.3. Za vrijeme pretresa/sastanka:

- govoriti jasno, razumnom brzinom i direktno u mikrofonski uređaj;
- odmah isključiti mikrofonski uređaj kada ga ne koristite;
- ne pomjerati papire pored uključenog mikrofona i izbjegavati sve zvuke u pozadini (prekomjerno kucanje, klikanje olovkama itd.);
- ne preklapati se s drugim govornicima; praviti pauzu između svakog pitanja i odgovora ako govore isti jezik kao i sagovornik;
- napraviti pauzu prije nego što pređu na neki drugi jezik;
- kada se citira iz nekog dokumenta, navesti broj stranice i, prema potrebi, paragraf ili red teksta koji se čita; ako rade i s originalom i s pismenim prijevodom, navesti reference za obje verzije; ne počinjati s čitanjem dok se dokumenti ne pojave na ekranu; i
- prilikom čitanja, znatno usporiti.